

Univerzita Hradec Králové
Pedagogická fakulta
Katedra sociální pedagogiky
Posudek vedoucího bakalářské práce

Autor práce: Adéla Zimová

Vedoucí práce: Gabriela Slaninová

Téma: Vztahová vazba v náhradních rodinách

Téma Vztahová vazba v náhradních rodinách je v současné době stále diskutované, nejen ve vztahu k chystaným změnám v oblasti náhradní rodinné péče. Poruchy vztahové vazby jsou navíc nově zařazeny v DSM-V (poslední revize z roku 2013).

V úvodu autorka informuje o motivaci k výběru zvoleného tématu, stručně předkládá stav poznání zkoumané problematiky, stanovuje předpoklad, z kterého vychází a otázky, které si v souvislosti s tímto klade. Cílem práce je popsat a analyzovat vztahovou vazbu a zjistit, jak probíhá proces navazování vztahové vazby v náhradní rodině. Autorka formuluje výzkumný problém i hlavní výzkumnou otázku. Uvádí zvolené metody sběru a analýzy dat.

Úvodní kapitoly se nejprve soustředí na téma vztahové vazby. Už z první kapitoly je zřejmá schopnost autorky téma zpracovat nejen do hloubky, a představit je ve vzájemných souvislostech, ale prokazuje i dovednost opatřit vlastním komentářem citované odborníky (viz např. s. 13). Oceňuji podkapitolu 1.2 John Bowlby a jeho teorie attachmentu a 1.3 Kontinuální proces vztahové vazby. Text obsahuje teoretická východiska, opět je provázaný vlastními vstupy autorky (např. s. 18). Nechybí druhy vazby, její poruchy. Následuje text věnovaný náhradní výchově. Zde je pozornost soustředěna k náhradní rodinné péči a jejím specifikům v České republice. Tato pasáž je také velmi dobře zpracovaná. Vhodně je zařazena část zaměřená na specifika výchovy vyrůstajících v náhradní rodinné péči. Tvoří plynulý přechod k výzkumnému šetření, jehož cílem je zjistit, jak probíhá proces navazování vztahové vazby v náhradní rodině. Autorka na začátku empirického šetření konstatuje, že teoretické východisko poskytlý úvodní kapitoly práce. Nechybí uvedení do zvolené výzkumné strategie, v tomto případě kvalitativního typu. Zařazen je obecný popis metody sběru dat (polostrukturovaný rozhovor) a metody analýzy dat (otevřené kódování). Hodnotné je mj., to, že diplomantka věnovala dostatečnou pozornost charakteristice výzkumného vzorku. Zpracování výsledků výzkumného šetření je podrobné, otevřeným kódováním a konstrukcí kategorií dostala studentka nárokům kvalitativní analýzy dat. Kategorie svědčí o autorčině schopnosti zachytit esence zkušenosti respondentů a seskupit je pod nadřazené pojmy. Kategorie jsou

pojmenovány metodologicky správně, názvy jsou dostatečně jasné a zároveň trefné a ilustrativní, že poskytují čtenáři představu o jejich obsahu. Diskuze výsledků je zařazena na s. 69-71 – autorka zde odpovídá na hlavní výzkumnou otázku, vyhodnocuje zkušenosti respondentů s procesem navázání vztahové vazby. Z výsledků vyplývá, že jde o proces náročný, mnohdy problematický, ovlivněný minulými zkušenostmi dětí. Za podstatné zjištění lze považovat, obzvláště k současným tendencím, názor respondentů na důležitost pěstounské péče na přechodnou dobu, která by tyto problémy mohla zmírnit. Stejně tak vyplynul z výsledků význam tělesného kontaktu, práce s emocemi, otevřenost mj. v komunikaci s dítětem o biologické rodině (jako možnost integrovat svoji minulost), objevuje se i volný čas jako jeden ze stěžejních atributů pěstování dobré vztahové vazby. Dalším zajímavým a zároveň pro praxi v této oblasti důležitým zjištěním je názor respondentů na přípravy na náhradní rodičovství – považují je za nedostatečné. V závěru pak autorka shrnuje průběh zpracování tématu, na s. 73 ve stručném znění konstatuje, co je závěrem/výsledkem práce. Uvádí také limity provedeného šetření, výsledky vlastního výzkumu diskutuje se současným stavem poznání a současnou situací. Předkládá vyjádření k uplatnění zpracovaného tématu pro oblast pomáhajících profesí a zároveň i pro náhradní rodiče, nabízí možné další směřování, které vyplývá z výsledků empirického šetření.

Autorka zpracovala téma nanejvýš aktuální, nosné. V úvodních kapitolách vhodně propojila odborníky s vlastními komentáři, čímž doložila schopnost studované prameny dávat do vzájemných vztahů, uvažovat o nich a připojit vlastní interpretaci. Výzkumné šetření je zpracováno pečlivě, autorka prokázala, že dovede kvalifikovaně zpracovat kvalitativní data. Ocenění zasluží také využití elementů zakotvené teorie – otevřeného kódování. V diskuzi výsledků odpověděla na hlavní výzkumnou otázku, zjištění diskutovala s odstupem, v závěru práce nahlíží téma v obecnější rovině.

Formální a jazyková stránka práce: BP je zpracována pečlivě, bez stylistických a gramatických nedostatků.

Citovaná literatura a zdroje jsou především aktuálního data. Rozsah citovaných zdrojů je dostatečný, v textu byly zdroje propojovány. Text počtem stran bohatě splňuje nároky kladené na bakalářské práce.

Připomínky a otázky k obhajobě bakalářské práce:

1 Vzhledem k výsledkům výzkumu a k Vaším osobním i profesním zkušenostem – jak byste si představovala ideální přípravu na náhradní rodičovství?

Navrhované hodnocení:

2. 4. 2015

.....
Datum

.....
Podpis vedoucího práce

